

Andreja Hazabent

Učiteljica angleščine in nemščine

OŠ Danile Kumar, Ljubljana

**Recenzija učbeniškega kompleta za nemščino
kot obvezni izbirni predmet za 9. razred (nadaljevalna stopnja) osnovne šole
BESTE FREUNDE A2.1**

Učbenik: Georgiakaki, M. in drugi, 2014. Beste Freunde Deutsch für Jugendliche A2.1. Hueber Verlag.

Delovni zvezek: Georgiakaki, M. in drugi, 2014. Beste Freunde Deutsch für Jugendliche A2.1. Hueber Verlag.

Ljubljana, marec 2018

Beste Freunde A2.1 je namenjen učencem, ki nadaljujejo z učenjem drugega tujega jezika in pri tem že imajo nekaj znanj ter veščin, ki omogočajo gradnjo na že obstoječem znanju. Glede na določeno težavnostno jezikovno stopnjo, način obravnave jezikovnih struktur, tematska področja, medkulturnih in medpredmetnih vsebin, kakor tudi možnosti za razvijanje nacionalnih vsebin ugotovimo, da je učbenik usklajen z Učnim načrtom za izbirni predmet nemščine v osnovni šoli (v nadaljevanju UN) in je primeren za poučevanje kot izbirni predmet v 8. razredu osnovne šole.

Beste Freunde A2.1 sestavlja:

- **učbenik (*Kursbuch*)**, ki ponuja teme, strukturo jezika in različne aktivnosti za učenca, ki omogočajo jezikovni napredek
- **delovni zvezek (*Arbeitsbuch*)**, ki je namenjen utrjevanju znanja ter je podpora učbeniku. Vsebuje tudi **CD-rom**, na katerem so zvočni posnetki ter dodatne interaktivne aktivnosti za učence.
- **učiteljev priročnik (*Lehrerhandbuch*)**, ki je podpora učitelju pri načrtovanju učnih ur;
- **testne naloge (*Testtrainer*)**; dodatni materiali za uporabo pri pouku z možnostjo kopiranja;
- **elektronski učbenik (*interaktives Kursbuch*)**, ki je prilagojen uporabi na interaktivni tabli ter omogoča lažje sledenje učencev med poukom;
- **video-DVD**, ki daje podporo kulturnim in medpredmetnim temam z video posnetki in dejavnostmi za učence;
- **besedišče (*Glossare*)**, ki povzema besedišče, obravnavno v učbeniku;
- **audio posnetek besedil** iz učbenika na CDju (***Class CD***) in dodatna gradiva za učitelje ter učence na spletu.

UČBENIK

I. Splošni del

Učbenik je razdeljen na tri module, ki jih predstavljajo tri različne vodilne osebe (prijatelji). Vsak modul je razdeljen na tri lekcije, ki se med seboj nadgrajujejo. Tematski sklopi v treh modulih so: Bivanje, Pohištvo, Opis oseb, Prazniki, Šport, Opis poti, Mesto, Hrana, Mediji, Potovanja.

Znotraj vsakega modula se prepletajo aktivnosti, ki razvijajo besedišče (*Wortschatz*), jezikovno pravilnost (*Grammatik*) ter komunikacijske, bralne, slušne veščine in veščine pisnega sporočanja (*Kommunikation*).

Ob koncu modula pa najdemo še kulturno obarvane teme (*Landeskunde*), ki se zaključi s projektom (*Projekt*). V zaključku vsakega modula je povzetek vsebine (*Auf einen Blick*) v obliki nalog za preverjanje usvojenega znanja (*Wiederholung*).

Zadnje strani učbenika pa so namenjene zbirki vseh besede, ki so jih učenci usvajali tekom dela z učbenikom (*Wortliste*).

II. Uresničevanje operativnih ciljev in vsebin

Osnovni cilj pri razvijanju jezikovnih zmožnosti v nemščini je, da v učencih zbudi zanimanje za drugo in drugačno. Učenje nemščine naj bi pomagalo razumeti, da si lahko z jezikom učenci pridobijo več znanja in izkušenj ter razvijajo celostne sposobnosti za medkulturne in medjezikovne komunikacije. Za to skladno razvijajo vse jezikovne sposobnosti:

- slušno in bralno razumevanje
- govorno in pisno sporočanje

Učbenik *Beste Freunde A2.1* je oblikovan tako, da ponuja možnosti za uresničevanje z Učnim načrtom določenih veščin.

Slušno razumevanje

Učni cilji znotraj slušnega razumevanja se v 9. razredu navezujejo na že naučenem v preteklem šolskem letu, kar učencem omogoča nadgradnjo in hkrati razumevanje že tistega, kar je bilo usvojeno. Naloge so prav tako kot v uvodnih dveh učbenikih podprte z zvočno verzijo, ki nudijo učencem jasno in pravilno izgovorjavo, hkrati pa jih navajajo na realne slušne situacije v nemškem jeziku.

Vsekakor je dobro, da slušni deli niso v celoti že zapisani v učbeniku, saj so tako učenci veliko bolj osredotočeni na samo urjenje in razvijanje njihovih slušnih sposobnosti razumevanja nemškega jezika.

Kot nadaljevanje vzpostavljanja dialogov med prijatelji v prvem in drugem delu učbenika, se tudi tretji del upira na prav tako – interakcijo med sošolci ali prijatelji, ki temelji na enostavnem pogovornem jeziku, lahko in hitro dosegljivemu tudi učencem. Se pa slušni posnetki v tretjem delu serije učbenikov daljšajo in postajajo vedno bolj kompleksni.

Učenci svoje slušno znanje nadgrajujejo iz nivoja dialogov, ki prerastejo v daljše pogovore in imajo predvsem veliko vrednost v raznolikosti situacij. Kljub kompleksnejšim dialogom ali pogovorom, pa imajo učenci še vedno dovolj podpore za pravilno in vodeno rabo slišane kasneje v govornih situacijah.

Slušni posnetki so vseskozi zelo jasno prikazani, pri interaktivni verziji učbenika pa so dodane tudi besedilne podlage posnetkov, katerih besedilo ni že zapisano v učbeniku.

Bralno razumevanje

Enako, kot pri slušnem razumevanju, učenci sledijo cilju razumevanja dialogov med prijatelji ali sošolci, ki se dotikajo tudi njihovega sveta.

Besedila, ki so vedno daljša in kompleksnejša, se pojavljajo v obliki daljših dialogov, e-mailov, časopisnih člankov, intervjujev, predstavite, dnevniškega zapisa, foto zgodb, blog zapisov, ipd. Vsekakor je odlika učbenika na tem mestu raznovrstnost besedil, ki kljub njeni raznolikosti še vedno ustrezajo najstnikom ter jim ponujajo pestrost.

Še vedno pa se ta besedila navezujejo na temo, ki je lekciji oz. modulu v ospredju, ter še vedno ta besedila služijo kot dodani vir informacij o določeni osebi ali situaciji. Pogosto se namreč prebrano besedilo navezuje na predhodni ali naslednji dialog.

Vsekakor pa še mnogo širši bralni spekter ponujajo teme znotraj *Landeskunde*, kjer učenci besedno znanje uporabijo za razumevanje besedil o širših, kulturnih temah.

Govorjenje

Izbor nalog omogoča učencem, da nadgrajujejo govorne sposobnosti pridobljene v preteklih dveh letih s pomočjo A2.1 nivoja ter jih dvignejo na višjo raven. Učenec je sicer še vedno varno

voden v osnovnih jezikovnih strukturah, ki pa so vedno daljše in se med seboj začenjajo bolj intenzivno povezovati. Hkrati se s tem gradi učenčeva radovednost in predvsem samostojnost, kar sta ena izmed temeljnih ciljev predmeta.

Krog interakcij se enako kot v prejšnjih stopnjah učbenika, začne na dialogu ter širi v skupine in celotni razred. Interakcije med učenci so različne narave; dajanje nasvetov in predlogov, pojasnjevanje dogodkov, telefonski pogovori, postavljanje vprašanj, opisovanja oseb ali situacij, itd. Aktivnosti pred govorno nalogo omogočijo učencem, da se opremijo z besediščem ter s pravilnimi in primernimi jezikovnimi strukturami, s katerimi lahko izvede dano aktivnost. Razvoj govornega sporočanja na bolj zahtevnem nivoju pa omogoča »Projekt«, kjer je naloga učencev, da pripravijo projekt, ki ga morajo nato tudi predstaviti. Učenci na tem mestu urijo in razvijajo sposobnosti javnega nastopanja ter uporabljajo jezik kot sredstvo in ne zgolj kot cilj.

Pisanje

Prav tako kot se postopoma razvijajo govorne sposobnosti, se skozi učbenik razvijajo tudi veščine pisnega sporočanja. Na tej stopnji se nadgrajuje znanje pisnega sporočanja prejšnjega učbenika, ki je že zahteval krajše samostojne pisnih izdelkov, kot so pisanje e-maila, delanja zapiskov, pisanja dialogov.

Vzporedno z razvijanjem govornih veščin znotraj aktivnosti »Projekt«, se razvija tudi pisno sporočanje, saj morajo učenci najprej svoj projekt smiselno pisno ubesediti in šele nato ga ustno tudi predstaviti. Seveda je tukaj možnost avtonomnosti učitelja absolutna, saj lahko učitelj veščine prilagaja učni situaciji.

Še veliko bolj sistematično in natančno pa se pisno sporočanje uri s pomočjo nalog v delovnem zvezku, kjer je osnovni poudarek prav na usvajanju te veščine.

Jezikovne strukture

Znotraj učbenika najdemo jezikovne strukture pod naslovom »Grammatik«. Ta del učbenika najdemo po opravljenem sklopu treh tem, ki se med seboj nadgrajujejo in povezujejo. Učenec ima tako sistematično prikazano ter povzeto strukturo, ki jo je tekom tematskega sklopa uril in usvajal. V samih temah pa prav tako najdemo zelo jasno izpostavljene jezikovne strukture, ki so označene v rumenih okvirčkih. Tam učenci najdejo zelo osnovno in jasno strukturo, ki jo potrebujejo za določeno vajo ali kompleksnejšo nalogo. Glede na to, da je celoten učbenik zelo pregleden, so okvirčki z jezikovnimi poudarki jasno vidni in zelo smiselni.

Jezikovne strukture skozi učbenik napredujejo dovolj hitro, da lahko učenci hitro razvijajo jezik, pa vendar dovolj počasi, da se ne izgubijo v poplavi informacij, ki bi učni proces zaustavile. Glede na zahtevnost učne situacije in potrebe po utrjevanju, komplet *Beste Freunde* ponuja še dodatne materiale in aktivnosti, ki podpirajo obravnavane jezikovne strukture.

Preglednost, postopnosti in jasnost je vsekakor odlika tega učbeniškega kompleta.

Ob koncu modula pa imajo učenci prav tako možnost narediti samovrednotenje svojega znanja skozi naloge *Ich kann...*, kjer lahko preverijo ali so usvojili predvideno znanje in ugotovijo, katere jezikovne strukture morajo še utrditi. Organizacija in samozavedanje lastnega učenja sodita med temeljne cilje, ki jih posredno zahteva učni načrt predmeta.

Besedišče

Celotni učbeniški komplet *Beste Freunde* ponuja zelo smiselne teme, ki so predvsem blizu učencem na tej starostni stopnji. Teme, kot so Bivanje, Pohištvo, Opis oseb, Prazniki, Šport,

Opis poti, Mesto, Hrana, Mediji, Potovanja. Teme se po večini skladajo s predlaganimi temami v Učnem načrtu in kot take nudijo možnost sledenja interesom ter potrebam učencev.

Besedišče na tej stopnji prehaja na nivo povedi oz. dialoških izmenjav, ki so za razliko od predhodnega učbenika vedno daljše in bolj kompleksne. Učenci urijo določene besedne zveze ali strukture skozi različne naloge in v različnih situacijah. Le-te pa so izredno blizu najstniškemu načinu življenja. Vseskozi so namreč dialogi zelo mladostno in uporabno naravnani.

Besedišče, ki je v enotah predstavljeno, je zmeraj zahtevano, da se uporabi skozi urjenje pisnega sporočanja, govornih spretnosti, slušnega razumevanja ali branja.

Vsebine

Kot že pojasnjeno v uvodu se po vsebini učbenik na tej stopnji dotika naslednjih tem: Bivanje, Pohištvo, Opis oseb, Prazniki, Šport, Opis poti, Mesto, Hrana, Mediji, Potovanja.

Znotraj že opisane strukture veščin, pa se učenci dotikajo še kulturnih in medkulturnih tem, ki jih znotraj slovenskega prostora navežemo na tiste vsebine, ki so učencem blizu in s pomočjo katerih lahko lažje spoznavajo tujo kulturo ter hkrati utrjujejo svojo. Učenci tako lahko primerjajo nemško in slovensko glavno mesto oz. predstavijo svoje mesto, potujejo po nemško-govorečih državah in sestavljajo nova potovanja, pri čemer so primorani spoznati značilnosti krajev.

Takšne vsebine ponujajo raznovrstne možnosti za nadgradnjo dela in aktivnosti v razredu in vsekakor prispevajo k temu, da ima učenje tujega jezika smisel tudi, če cilji učencev niso življenje v tujini.

DELOVNI ZVEZEK

Delovni zvezek *Beste Freunde A2.1* sledi nalogam in učni snovi v učbeniku in s tem podpira jezik in veščine, ki so zahtevane skozi učbenik. Naloge so jasne in enostavne ter se ne razlikujejo bistveno od tistih v učbeniku, kar daje učencu varno območje za samostojno utrjevanje snovi. Vsaki temi pripada sklop nalog, ki sledi razvijanju veščin iz učbenika.

Poleg izredno dobro izbranih nalog, ki učencem omogočajo visoko stopnjo strukturiranosti in preglednosti jezika ter hkrati varnosti za uspeh, se vsaka enota znotraj tematskega sklopa zaključi s povzetkom besedišča (*Lernwortschatz*), ki učencem omogoča, da ponovijo usvojene besede ali prepoznajo tiste, ki jih še morajo ponoviti. Besedišče je ponujeno v kontekstu in ne izolirano, s čimer se poveča uspešnost pri pomnjenju in umeščanju pravilnega besedišča.

Po opravljenem celoten tematskem sklopu (torej po treh enotah) pa sledi preverjanje določenih jezikovnih veščin (*Testtraining*), bodisi slušnih, bralnih, pisnih ali govornih veščin. Čez celoten delovni zvezek tako učenci lahko preverijo svoj napredek pri prav vseh jezikovnih prvinah.

Z učbeniškim kompletom *Beste Freunde A2.1* lahko učenec nadgrajuje znanje nemškega jezika s pomočjo jasne strukture, postopnosti napredka ter urjenja vseh ključnih veščin, zato ga priporočam kot učbenik za nemški jezik kot obvezni izbirni predmet na nadaljevalni stopnji v 9. razredu.